

OPERÁCIÓS RENDSZER MODUL KÉRDÉSEI ÉS VÁLASZAI WINDOWS XP

OPERÁCIÓS RENDSZER BEÁLLÍTÁSAI

Felhasználói fiókok

Rendszertulajdonságok (számítógépének az adatai)

Dátum és idő beállítása – rendszeridő

Területi és nyelvi beállítások

Megjelenés beállítása

Nyomtatók és faxok

Programok telepítése és eltávolítása

Feladatkezelő

Súgó

OPERÁCIÓS RENDSZER MODUL KÉRDÉSEI ÉS VÁLASZAI WINDOWS XP

OPERÁCIÓS RENDSZER BEÁLLÍTÁSAI

Felhasználói fiókok:

- A felhasználói fiókok lehetővé teszik, hogy több személy használjon egy számítógépet.
- Minden felhasználónak külön asztala és külön felhasználói mappája van a számítógépen.
- Egy személynek több felhasználói fiókja is lehet.
- A felhasználói fiók jelszóval levédhető.
- A gép használója a felhasználónevével, és ha van jelszavas védelme, akkor a jelszó begépelésével jelentkezik be a fiókjába.
- A fiók típusa lehet rendszergazda és korlátozott.
A rendszergazda minden jogosultsággal rendelkezik a számítógép használata során, azaz minden beállításhoz hozzáfér. A rendszergazda látja a többiek mappáit, fájljait, hozzá fér azokhoz. A korlátozott fiók használója nem fér hozzá minden beállításhoz. Pl. nem változtathatja meg a számítógép rendszeridejét. Nem telepíthet programokat. Nem fér hozzá a többiek mappáihoz, fájljaihoz, csak akkor, ha a rendszergazdától jogosultságot kap.
- A felhasználói fiókból ki lehet jelentkezni. Ilyenkor a számítógép bekapcsolva marad és a bejelentkezési képernyője látható.
- A felhasználói fiókból kikapcsolható (leállítható) a számítógép. Ilyenkor az operációs rendszer zárja be a fiókot, nem kell előtte kijelentkezni.

1. Hogyan hoz létre felhasználói fiókot?

Start menü. => Vezérlőpult. => Felhasználói fiókok. => Új fiók létrehozása. => Új fiók nevének megadása. => Új fiók típusának kiválasztása. => A fiók létrehozása parancsgombra kattintva a fiók létrejött.

Ezután lehetőség van még a fiók beállításainak szerkesztésére. Pl. jelszó létrehozása, kép módosítása stb.

2. Hogyan módosítja a fiók típusát korlátozotttról rendszergazdára?

Start menü. => Vezérlőpult. => Felhasználói fiókok. => A megváltoztatandó fiók kiválasztása kattintással. => A fiók típusának megváltoztatása menüpont kiválasztása kattintással => Az új fióktípus választása lapon a rendszergazda jelölés kiválasztása kattintással. => A fiók típusának megváltoztatása parancsgombra kattintva a fiók típusa módosult.

3. Hogyan töröl egy már szükségtelenné vált felhasználói fiókot?

Start menü. => Vezérlőpult. => Felhasználói fiókok. => A törlendő fiók kiválasztása kattintással. => A fiók beállításainak lapján a fiók törlése menüpont kiválasztása kattintással. => A megjelenő új lapon választani kell, meg akarja-e tartani a fiók fájljait, vagy törölni akarja. A megfelelő parancsgombra kell kattintani. => A fiók törlése parancsgombra kattintva a fiók törlődik.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Hozzon létre a saját nevéen, korlátozott felhasználói fiókot!

Lássa el jelszóval!

Módosítsa a fiókot rendszergazda típusúra!

Keresse meg, milyen be és kijelentkezési módok közül választhat!

Törölje az előzőekben létrehozott fiókot!

Rendszertulajdonságok (számítógépének az adatai):

- A felhasználó számítógépéről a rendszertulajdonságok adnak információt. Start menü. => Vezérlőpult. => Rendszer.
- A rendszertulajdonságok adatai több lapon találhatóak. A lapok között a lapok fülére kattintva válhatunk.
- A rendszertulajdonságok minden adatához és a beállítási lehetőségekhez csak rendszergazdai jogokkal lehet hozzáférni.
- Itt található meg a számítógép nevét és, hogy milyen hálózati munkacsoporthoz tartozik.
- A hardverek adatai is itt találhatóak, amiből megtudhatjuk a gép pontos adatait. Információt kapunk arról is hogyan működnek és minden illesztő program telepítése megtörtént-e.
A számítógép szoftvereinek frissítési beállításait is be lehet itt állítani. A távoli használat és a rendszer visszaállítás beállítására is adtak lehetőséget a program készítői.

Távoli használat során engedélyezi, hogy máshol tartózkodó személy (vagy saját maga) kapcsolódjon a bekapcsolt állapotban lévő számítógéphez, hozzáférjen ahhoz egy másik számítógépről. Ez lehet hasznos, mert máshonnan is elérheti a gépét, de lehet káros, mert biztonsági kockázatot jelen, megkönnyíti illetéktelenek behatolását a számítógépére.

A *rendszer visszaállítási szolgáltatás* lehetővé teszi, hogy visszaállítsa gépe korábbi állapotát. Hasznos, ha gépén káros változások történtek, mert visszaállíthatja az előző még ép rendszerre. Ehhez azonban szükség van visszaállítási pontra. A visszaállítási pont a rendszer mentett állapotának azonosítója. A visszaállítási pontot a rendszer-visszaállítási szolgáltatás hozza létre rendszeres időközönként, valamint akkor, amikor változást érzékel a számítógép beállításában. A felhasználó is létrehozhat tetszőleges visszaállítási pontokat. (Kattintson a Start menü. => Mindenprogram. => Kellékek. => Rendszereszközök => Rendszer-visszaállítás.)

4. Hány MB az Ön által használt számítógépbe épített RAM?

Start menü. => Vezérlőpult. => Rendszer. => Általános lap.

5. Mekkora az Ön által használt számítógépbe épített CPU (processzor), és mi a típusa?

Start menü. => Vezérlőpult. => Rendszer. => Általános lap.

6. Milyen típusú az Ön által használt számítógépbe épített HDD (merevlemez - vinci-szter)?

Start menü. => Vezérlőpult. => Rendszer. => Hardver lap. => Az eszközközkezelő parancsgombra kell kattintani. => Az eszközközkezelő ablakában a listából ki kell választani a lemez meghajtót és le kell olvasni a nevét és számát.

7. Mi az Ön által használt számítógép operációs rendszere és annak verziószáma?

Start menü. => Vezérlőpult. => Rendszer. => Általános lap.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Nézze meg mi az Ön által használt számítógép neve és milyen hálózatnak a tagja!

Miért van szükségük illesztő programokra a hardvereknek?

Ellenőrizze, minden hardver megfelelően működik a gépében!

Milyen hardverek találhatóak az Ön gépében?

Magyarázza el, mit jelent a számítógép operációs rendszerének frissítése és miért van rá szükség!

Hogyan tudná frissíteni az illesztő programokat?

Milyen módon történik az Ön által használt számítógép operációs rendszerének frissítése?

Állítsa be a számítógépét úgy, hogy minden nap, 7 órakor automatikusan történjen meg az operációs rendszerének frissítése!

A számítógépéről ne lehessen távsegítséget kérni!

Dátum, idő beállítása - rendszeridő:

- A rendszeridő megváltoztatása során módosítani lehet az időt és a dátumot a számítógép belső óráján.
- Amennyiben a rendszeridő megváltozik, a naplózott események az új időt tükrözik, és nem az események keletkezésének valós idejét.
- Beállítása az operációs rendszer telepítésekor szokott megtörténni.
- Módosítása: Start menü. => Vezérlőpult. => Dátum és idő. => Dátum idő tulajdonságai ablak. => Lapok: *Dátum és idő. Időzóna. Internetidő.*

8. Hogyan tudná megváltoztatni a számítógép rendszerdátumát?

Start menü. => Vezérlőpult. => Dátum és idő. => Dátum idő tulajdonságai ablakban a Dátum és idő lapfület kell kiválasztani. => A lapon a megfelelő év, hónap, napot be lehet állítani. Az óra, perc módosításához ki kell jelölni a módosítandó és át kell írni az új értékre. => Ok parancsgombra kell kattintani az életbeléptetéshez.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Állítsa vissza az Ön által használt számítógép rendszeridejét egy évvel, egy hónappal, és egy órával korábbi időpontra!

Ellenőrizze, a számítógépe át áll-e automatikusan a nyári időszámításra!

Állítsa be a számítógépe pontos idejét!

Területi és nyelvi beállítások:

- A számítógép nyelve megváltoztatható a felhasználó igénye szerint. Pl. módosítani lehet magyarról angolra.
- Amennyiben a nyelvi beállítás megváltozik, a billentyűzet használatakor nem a szokásos karakterek fognak helyenként, vagy mindenhol megjelenni. Pl. angol nyelv esetén nem használhatóak a magyar ékezetes betűk.
- Beállítása az operációs rendszer telepítésekor szokott megtörténni.
- Módosítása: Start menü. => Vezérlőpult. => Területi és nyelvi beállítások. => Területi és nyelvi beállítások ablak. => Lapok: *Területi beállítások. Nyelvek. Speciális.*

9. Hogyan tudja átállítani az ön által használt számítógép billentyűzetkiosztását más nyelvre?

Start menü. => Vezérlőpult. => Területi és nyelvi beállítások. => Területi és nyelvi beállítások ablakban a Nyelvek lapfület kell kiválasztani. => A lapon a részletek gombra kell kattintani. => A megjelenő ablak beállítások fülén, az alapértelmezett szövegbeviteli nyelv legördülő menüjéből ki kell választani az angolt. => Az alkalmaz parancsgombra kattintva életbe kell léptetni a beállításokat.

A beállított billentyűkombináció leütésével is végrehajtható a feladat.

10. Hogyan tudná megnézni, milyen billentyűkombináció leütésével lehet váltani a szövegbeviteli nyelvek között?

Start menü. => Vezérlőpult. => Területi és nyelvi beállítások. => Területi és nyelvi beállítások ablakban a Nyelvek lapfület kell kiválasztani. => A lapon a részletek gombra kell kattintani. => A megjelenő ablak beállítások fülén, a Billentyűzet beállítások parancsgombra kell kattintani. => Speciális billentyűzet beállítások ablakban megtekinthető a billentyűzet kombináció.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Változtassa meg a számítógépének szövegbeviteli nyelvét angolra a vezérlőpulton keresztül, majd állítsa vissza!

Változtassa meg a számítógépének szövegbeviteli nyelvét angolra a billentyűzet használatával, majd állítsa vissza!

Megjelenés beállítása:

- A megjelenítés beállításával a felhasználó egyéni igényeihez, ízléséhez lehet szabni a Windows XP beállításait. Meg lehet változtatni az alap – eredeti - beállításokat.
- A Windows XP alap megjelenési beállítása az operációs rendszer telepítésekor szokott megtörténni.
- Start menü. => Vezérlőpult. => Megjelenítés. => A megjelenítés tulajdonságai ablak. => Lapok: Témák. Asztal. Képernyőkímélő. Megjelenés. Beállítás.
- A *téma* a háttér, a hangok, az ikonok és más elemek együttesét jelenti.
- Az *asztal* a betöltés után megjelenő képernyő, amit parancsikonok tárolására használunk. A parancsikon megnyithat programot (fájlt), vagy mappát. Mappákat nem célszerű az asztalon tartani, helyette a mappát megnyitó parancsikonot helyezünk el csak az asztalon.
- A *képernyőkímélő* egy olyan mozgókép vagy minta, amely akkor jelenik meg a képernyőn, ha az egeret vagy a billentyűzetet egy meghatározott ideje nem használjuk. A képernyőkímélők eredeti célja a régebbi (monokróm) monitorok kímélése volt – manapság már inkább a számítógép személyre szabására, illetve a jelszavas védelemmel a biztonság növelésére használatosak.
- A *megjelenés* lehetőséget ad arra, hogy saját ízlés alapján változtassuk meg az operációs rendszer megjelenését, az ablakok gombok kinézetét, betűméretét, színeit.
- A *beállítás* lapon a képernyőt, a képernyő felbontást, a színminőséget, és egyéb speciális beállításokat tehetünk meg.

A monitorok a képet pontokból (= képpontokból) vagyis pixel-ből állítják elő. Az előállított kép minőségét befolyásolja a felbontás. Minél nagyobb a felbontás, annál élesebb, tisztább a kép.

A monitor felbontóképessége (=felbontás nagysága) tehát az, hogy a képpontok hány oszlopban és hány sorban helyezkednek el. E két szám együtt adja meg a felbontást. 1280x800 felbontás jelentése, hogy a kép vízszintesen 1280, függőlegesen 800 képpontból áll.

11. Hogyan lehet beállítani az ön által használt számítógép munkaasztalának képfelbontását 800x600-as képfelbontásra?

Start menü. => Vezérlőpult. => Megjelenítés. => A megjelenítés tulajdonságai ablakban a Beállítások lapfület kell kiválasztani. => A felbontás csúszkát a 800X600-as értékre kell húzni. => Ok (vagy az Alkalmaz) parancsgombra kell kattintani az életbeléptetéshez.

12. Hogyan tudja átállítani az ön által használt számítógép képernyőkímélőjét a Tudományos nevűre?

Start menü. => Vezérlőpult. => Megjelenítés. => A megjelenítés tulajdonságai ablakban a Képernyőkímélő lapfület kell kiválasztani. => A képernyőkímélő legördülő menüjéből válasszuk ki a Tudományos nevűt. => Ok (vagy az Alkalmaz) parancsgombra kell kattintani az életbeléptetéshez.

13. Hogyan lehet beállítani az ön által használt számítógép megjelenését Juharlevél (Lucfenyő stb.) színösszeállításra?

Start menü. => Vezérlőpult. => Megjelenítés. => A megjelenítés tulajdonságai ablakban a Megjelenés lapfület kell kiválasztani. => Az ablakok és gombok legördülő menüjében válasszuk ki a Klaszikus Windows-stílust, majd a színsémákból válasszuk ki a Juharlevelet (Lucfenyőt stb.) => Ok (vagy az Alkalmaz) parancsgombra kell kattintani az életbeléptetéshez.

14. Hogyan állítható be, hogy a képernyő védő ne induljon el?

Be kell állítani, hogy ne legyen képernyőkímélő. A módja: Start menü. => Vezérlőpult. => Megjelenítés. => A megjelenítés tulajdonságai ablakban a Képernyőkímélő lapfület kell kiválasztani. => A képernyőkímélő legördülő menüjéből válasszuk ki a nincs beállítást. => Ok (vagy az Alkalmaz) parancsgombra kell kattintani az életbeléptetéshez.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Nézze meg, milyen témára van beállítva az ön által használt számítógép!

Változtassa meg a számítógépének témabeállítását!

Keressen új témákat az Interneten a számítógépéhez!

Állítson be új háttérképet a számítógépén!

Keressen háttérképet az Interneten! Töltse le és állítsa be az asztal háttérképének!

Kapcsolja ki a gépe képernyővédőjét!

Állítsa be a képernyővédőjét Tudományosra! Ha ez nem található a gépén, akkor válasszon egy másikat tetszőlegesen! Nézze meg villámnézetben is! Módosítsa a képernyő várakozásának idejét!

Keressen képernyővédőket az Interneten!

Nézze meg, milyen megjelenésre, milyen színsémára van beállítva az ön által használt számítógép!

Állítsa át Klasszikus Windows-stílusra a gépét, és a színséma legyen búza, majd állítsa vissza az eredetire!

A Windows XP stílus alatt változtassa meg az alapbeállítás betűméretét nagy betűkre!

Nézze meg, milyen képfelbontásra van beállítva az ön által használt számítógép!

Változtassa meg a képernyőfelbontást 800x600-ra, majd állítsa vissza az eredetire!

Nyomtatók és faxok:

- A nyomtató segítségével számítógépes dokumentumainkat papírra nyomtatva is megjeleníthetjük.
- A közvetlenül a számítógéphez csatlakoztatott nyomtató a helyi nyomtató.
- A nyomtató használatához illesztő programra van szükség.
A plug and play technológiának köszönhetően általában felismeri az operációs rendszer a számítógéphez csatlakoztatott és bekapcsolt nyomtatót. Ha sikerült az eszköz beállítása, akkor tudunk nyomtatni. Ha nem, akkor illesztő program telepítése szükséges. Ezt rendszerint a vásárolt nyomtatóhoz mellékelik, de ha nincsen, akkor az Internetről letölthető.
- Számítógépes hálózat esetén, a helyi nyomtatót megoszthatjuk. Ezzel lehetővé válik, hogy a hálózat többi számítógépe is használja a megosztott nyomtatót.
Előnye: nem kell minden számítógép mellé egy nyomtató.
Hátránya: nem biztos, hogy ugyanabban a helységben található a nyomtató, ahol a számítógép van, amin dolgozunk.
- Egy számítógépes hálózatban több nyomtató is lehet.
- A hálózati nyomtatót is telepíteni kell. Ehhez meg kell kerestetni a nyomtató telepítése során a hálózatban lévő nyomtatót. Ilyenkor arról a gépről, amelyikhez a nyomtató csatlakoztatva van, telepítő fájlokat másol a rendszer a gépünkre.
- Alapértelmezett nyomtató az, amelyikre a nyomtatási parancs kimegy anélkül, hogy kiválasztottuk volna a nyomtatót. Az alapértelmezett nyomtató mellett egy pipa jel található. Megváltoztatható, melyik nyomtató legyen az alapértelmezett.
- Ha nem az alapértelmezett nyomtatóra akarunk nyomtatni, a nyomtatási beállítások során ki kell választanunk a nyomtatót.
- A nyomtatóra elküldött nyomtatási sorokat meg tudjuk nézni. Ebből megtudhatjuk, melyik dokumentumot nyomtatja a gép és mennyi várakozik még kinyomtatásra. Ehhez meg kell nyitni a nyomtatót. Leggyorsabban (külön beállítás nélkül) a Startmenü => Nyomtatók és faxok menüpontra kattintva érhetjük el a kérdéses nyomtatót.
- A nyomtatók elérhetők még: Start menü. => Vezérlőpult. => Nyomtatók és faxok.

15. Sorolja fel az új helyi nyomtató telepítésének lépéseit!

A nyomtatót csatlakoztatjuk a számítógéphez és bekapcsoljuk. Ha a nyomtató plug and play, akkor a Windows automatikusan telepíti. Felismeri, beállítja (konfigurálja), használatba veszi.

Ha nem telepíti a nyomtatót, akkor nekünk kell telepíteni. Betesszük a nyomtató telepítő lemezét.

Ha automatikusan indul, követjük az utasításokat. Ha nem megkeressük a lemezen a setup.exe, vagy install.exe fájlt és két kattintással futtatjuk. A megnyíló ablakban követjük az utasításokat.

16. Hogyan oszt meg egy helyi nyomtatót a hálózat számára!

Megosztani a már előzőleg feltelepített helyi nyomtatót lehet.

Start menü. => Vezérlőpult. => Nyomtatók és faxok. => A megnyíló ablakban kiválasztjuk a megosztani kívánt nyomtatót. => Jobb kattintás a nyomtatóra, majd a nyomtató megosztását kell választani. => A megjelenő ablakban kiválasztjuk a megosztás lapot. => A lapon bejelöljük a nyomtató megosztását, és elnevezzük a nyomtatót. (Ezen a néven fogjuk megtalálni a hálózatba. Beszédes és egyszerű nevet válasszunk.) => Ok parancsgombra kell kattintani az életbeléptetéshez.

17. Sorolja fel az új hálózati nyomtató telepítésének lépéseit!

Start menü. => Vezérlőpult. => Nyomtatók és faxok. => A mappa gyakori műveletek részén kiválasztjuk a nyomtató hozzáadása parancsot! (Vagy fájl menü, nyomtató hozzáadása.) => A megjelenő varázsló utasításait követjük. => A hálózati nyomtatót jelöljük be! => Tovább. => A Windows által megjelenített hálózaton megkeressük és kiválasztjuk a kívánt nyomtatót. => Tovább lépve a hálózaton keresztül a gépünkre telepíthetjük a kívánt nyomtató illesztő programját. A végén megjelölhetjük alapértelmeztettné is a nyomtatót. => A befejezés parancsgombra kattintva életbe lép a nyomtató telepítése.

18. Hogyan jelöl ki egy másik nyomtatót alapértelmeztettné?

Start menü. => Vezérlőpult. => Nyomtatók és faxok. => Kiválasztjuk a kívánt nyomtatót. Jobb kattintás a nyomtatóra. => Lebegőmenüből a kiválasztás alapértelmeztettként pontot kell választani. => Az alapértelmeztett nyomtatót jelölő pipa átkerül erre a nyomtatóra.

19. Hogyan lehet szüneteltetni a nyomtatást a már telepített nyomtatón?

A szüneteltetés megállítja a nyomtatást, nem törli a nyomtatási feladatot. A felfüggesztett nyomtatás újraindítható.

Minden nyomtatást szüneteltetése: Start menü. => Vezérlőpult. => Nyomtatók és faxok. => Megnyitjuk két kattintással a nyomtatót. (Megjelenik a nyomtatási sora a dokumentumok listájával.) => Nyomtató menüpontban a nyomtatás felfüggesztését kell választani.

Egy dokumentum kinyomtatásának szüneteltetése: Jobb kattintás a dokumentumon, és a felfüggesztés kiválasztása. Ekkor csak ez nem nyomtatódik ki, a többi nyomtatás lezajlik.

20. Hogyan lehet újraindítani a szüneteltetett nyomtatást?

Minden nyomtatást szüneteltetésének újraindítása: Start menü. => Vezérlőpult. => Nyomtatók és faxok. => Megnyitjuk két kattintással a nyomtatót. (Megjelenik a nyomtatási sora a dokumentumok listájával.) => Nyomtató menüpontban a nyomtatás felfüggesztése mellől rákattintással ki kell venni a jelölő pipát.

Egy dokumentum kinyomtatásának újraindítása: jobb kattintás a dokumentumon, és a nyomtatás újraindításának kiválasztása.

21. Hogyan lehet törölni a nyomtatási sorból a dokumentumot?

Start menü. => Vezérlőpult. => Nyomtatók és faxok. => Megnyitjuk két kattintással a nyomtatót. (Megjelenik a nyomtatási sora a dokumentumok listájával.) => Jobb kattintás a törlendő dokumentumon és a megszakítás kiválasztása. (Megszakítás = törlés = delete billentyű.)

Az összes nyomtatási sor törléséhez a nyomtató menüpontban a nyomtatandó dokumentumok listájának törlése pontot kell választani.

22. Hogyan lehet törölni a már nem használt nyomtatót a rendszerből?

Start menü. => Vezérlőpult. => Nyomtatók és faxok. => Jobb kattintás a törlendő nyomtatón és a törlés menüpont kiválasztása.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Nézze meg mennyi, és milyen nyomtatót lehet elérni az ön számítógépéről!

Nézze meg, melyik nyomtató az alapértelmeztett! Jelöljön ki másik nyomtatót alapértelmeztettként!

Nézze meg a nyomtató nyomtatási sorát! Nyomtasson, szüneteltesse, és indítsa újra a nyomtatást!

Töröljön dokumentumokat a nyomtatási sorból!

Programok telepítése és eltávolítása:

- Az operációs rendszer lehetőséget biztosít, hogy programokat telepítsünk a számítógépre.
- Programokat – alkalmazásokat - vásárolhatunk, de léteznek ingyenes, az Internetről letölthető programok is. Pl. Az Open Office Org., ami egy ingyenes irodai szoftvercsomag, Imagine logo játékosan programozást tanító rajzoló és animáció készítő program stb.
- Internetes letöltés esetén, csak megbízható oldalról töltsünk le programokat!
- A programoknál (ha vásárolunk, vagy letöltünk), mindig feltüntetik, melyik operációs rendszerhez javasolják. Mindig a rendszerünkhöz illeszkedőt választunk.
- Programokat telepíthetünk adattárolókról, pl. cd-ről, dvd-ről, pendrive-ról, merevlemezről stb.
- Minden programnak van telepítő fájlja, amit meg kell nyitni, futtatni kell. Az ilyen fájlok általában exe kiterjesztésűek, de más is lehet (pl. msi). Leggyakoribb telepítést indító fájlok a setup.exe, vagy az install.exe. De lehet a program neve, vagy annak valamilyen rövidítése stb.
- A telepítő fájlok futtatása:
 - *Automatikus indítás:* az adattároló pl. cd behelyezésekor automatikusan elindul a telepítés.
 - *Kézi indítás:* a telepítő fájlt a rendszergazda indítja a fájl megnyitásával (pl. kettős kattintással).
- Telepítés során általában:
 - el kell fogadni a licencet, programhasználati szerződést.
 - meg kell adni a telepítés helyét. Ezt a mappát és mappanevet a telepítők általában felajánlják.
 - a telepítés helye megváltoztatható, ha a telepítő rákérdez a helyre.
 - a telepített program bekerül a többi program közé (rendszerint C: meghajtó Program Files mappája).
 - a telepített program általában bekerül a Start menübe és parancsikontra lesz az asztalon.
- A szükségtelenné vált – nem használt - programokat eltávolíthatjuk a számítógépünkről, mert csak a helyet foglalják.
- Csak abban az esetben távolítsunk el programot, ha tudjuk az mire való, ha ismerjük a programot. Ha nem ismerjük, még nem biztos, hogy nincs rá szükségünk. Keressünk rá az Interneten, mi az, amit el akarunk távolítani, nehogy valami fontosat dobjunk ki (pl. hangvezérlő program). Tájékozódjunk a döntés előtt, nézzünk utána, kérdezzünk meg szakembert!

23. Hogyan lehet alkalmazást telepíteni a számítógépre (pl. szövegszerkesztőt, új játékot)?

Az adattárolón lévő telepítő fájl elindításával, futtatásával, ami install.exe vagy setup.exe. A képernyőn megjelenő utasítások követésével és a beállítások megadásával. Licenc elfogadása, telepítés helye stb.

24. Hogyan tudja megnézni, milyen programok vannak a számítógépén?

Start menü. => Vezérlőpult. => Programok telepítés és törlése. => A megnyíló ablakban láthatjuk a gépünkön lévő programok listáját. (A lista rendezhető: név, méret, használat gyakorisága, utolsó használat szerint. A frissítések is megjeleníthetők.)

25. Hogyan lehet alkalmazást eltávolítani a számítógépéről (pl. szövegszerkesztőt, új játékot)?

Start menü. => Vezérlőpult. => Programok telepítés és törlése. => A megnyíló ablakban jelöljük ki az eltávolítandó alkalmazást. => Kattintsunk az eltávolítás parancsgombra!

A programokat eltávolíthatjuk még a program uninstall fájljának a futtatásával.

Nincs minden programnak uninstall parancsa.

Az uninstall parancs általában elérhető: Startmenü. => Minden program. => Program neve mellett megnyíló almenüben.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Töltse le az Internetről (mentse le egy mappába) az Open Office Org. (vagy más) programot és telepítse fel a számítógépére! Majd távolítsa el a számítógépről, végül telepítse fel újra.

Keressen a számítógépén olyan programokat, aminek van uninstall parancsa!

Feladatkezelő:

- A feladatkezelő (angolul task manager) egy olyan számítógépes program, amely információkat ad az operációs rendszer által futtatott programokról, azok memória- és processzorhasználatáról, valamint a teljes rendszer erőforrásairól.

26. Az ön által használt számítógép az Internet Explorer (Write, Pasziánsz, Fekete macska, stb.) program a használat közben „lefagyott”. Milyen megoldási lehetőséget ismer?

Ctrl+Alt és Delete billentyűkombináció leütése. => A Windows rendszerbiztonság ablakon a Feladatkezelő parancsgombra kell kattintani. => A feladatkezelő megnyílik. => Az alkalmazások lapfület kell kiválasztani. => A nem válaszoló programot, az Internet Explorert ki kell jelölni. => A feladat befejezése parancsgombra kell kattintani a nem válaszoló program bezárásához.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Nyissa meg a feladatkezelőt és nézze meg, milyen programok futnak a számítógépén!

Nyissa meg a Jegyzetömböt, a Word-ot, a WordPad-ot! A feladatkezelő segítségével állítsa le ezeket a futó programokat!

Súgó:

- A súgó megjelenítő segítségével egyszerűbben keresheti meg az éppen használt szolgáltatásra vonatkozó tájékoztatót. A súgóban értékes információt találhat, melyet ki is nyomtathat vagy másolhat.
- A súgó tartalma függ attól, melyik program van nyitva, amikor kinyitjuk a súgót.
- A súgó megjelenítő eszköztárán található:

Navigációs nyilakat. A lapok között a vissza, és tovább lépés lehetőségét biztosítják.

Visszatérés a kezdő lapra ikont. A súgó nyitóoldalát jeleníti meg.

Tárgymutató ikonját. A tárgymutatóban ábécé sorrendben, lexikon szerűen található az információkat.

Kedvencek ikonját. A megtalált témakört hozzáadhatjuk a kedvencek listájához, így hamar elérjük azt.

Előzmények ikont. Megmutatja a kereséseink listáját.

Támogatás ikont, a külső segítség elérésére van.

Beállítás ikont, a beállítás megtételére szolgál.

27. Hogyan keresi meg a súgóban az „USB” („ablak átméretezése”, „virtuális memória” stb.) témával kapcsolatos ismereteket?

A súgó elérhető: Start menü. => Súgó. Vagy F1 –es gyorsbillentyű lenyomása.

A súgó ablakának keresőmezőjébe be kell írni a keresőszót. „USB”. => Entert kell ütni. (vagy keresés megkezdése nyílra katt) => Elindul a keresés. => A keresés eredménye rovatban kiírásra kerül a találatok száma. => A javasolt témák listájában választhatunk, melyik USB-vel kapcsolatos magyarázatot olvassuk el. A kívánt témára kell kattintani.

Ha nem találtuk a kívánt meghatározást. => Az eszköztáron be kell kapcsolni a tárgymutatót. => A tárgymutató kereső mezőjébe be kell írni a kereső kulcsszót: USB. => A kereső mező alatt találjuk a listát. A listában kattintsunk duplán a megismerni kívánt információra. => Az információ a mappa jobb oldali részén megjelenik. Ha kijelöljük, le tudjuk másolni.

Ha még mindig nem találjuk az információt, az eszköztár támogatás ikonjára kattintva távsegítséget kérhetünk az Interneten keresztül.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Keresse meg a súgóban az USB fogalmát (meghatározását), majd tegye a kedvencek közé. Utána másolja be egy szöveges dokumentumba és mentse el a saját mappájába Válasz 1 néven!

Keresse meg a súgóban az mappa fogalmának meghatározását, majd tegye a kedvencek közé. Utána másolja be egy szöveges dokumentumba és mentse el a saját mappájába Válasz2 néven!

Nyissa meg a saját mappáját és hívja meg a súgót, majd nyisson meg egy szövegszerkesztő programot és nyissa meg a súgót. Milyen különbségeket és hasonlóságokat talál.

Számítógépes károkozók - vírusok:

- A felhasználó számára nem hasznos tevékenységet folytat, terjedni képes, és önmagát meg tudja sokszorozítani. Az egyik leggyakoribb számítógépes károkozó a vírus.
- A vírusok károkozásának elkerülésére készítenek víruskereső programokat. Ilyenek:
 - víruskeresők, - csak akkor futnak, ha elindítjuk
 - a víruspajzs – állandóan működik és figyeli a rendszert. Betöltődik a memóriába.
 - víruspajzs tűzfalal – a víruspajzsot kiegészítik. A tűzfal figyeli a pc. kommunikációját, a programok rendszer módosító működését és figyelmezteti a felhasználót, aki engedélyezheti, vagy letilthatja ezeket.
- A károkozások elkerülésére fontos az archiválás, a fájlokról biztonsági másolat készítése a pc-től független adathordozóra. Innen visszaállíthatóak a károsodott állományok.

28. Mi a vírus?

A vírus olyan programkód, amely megpróbál egyik számítógépről a másikra terjedni, és károkat okoz (adatokat töröl vagy rongál meg) vagy csak bosszúságot okoz a felhasználóknak (üzeneteket nyomtat ki vagy megváltoztatja a képernyő tartalmát).

29. Írja le három lehetséges módját annak, hogy miként juthat vírus a számítógépbe!

Vírusos adathordozóról (cd, pendrive stb.), internetről letöltve, fertőzött e-mailből, fertőzött program feltelepítésével, vírusos fájl megnyitásával.

30. Sorolja fel a vírusok három lehetséges káros következményét!

- Adatvesztés, fájlokat, mappákat töröl a vírus, eltűnnek a gépről adatok.
- Számítógép irányításának átvétele, nem a felhasználó irányít, úgy tűnik a pc. önállóan tevékenykedik.
- Valamelyik program nem megfelelően, nem a szokásosan működik.
- Nem a megszokott számítógépes üzenetek jelennek meg a képernyőn.
- Indokolatlan intenzív hálózati kommunikáció.
- Indokolatlanul megváltozik egy vagy több fájl mérete, a fájlok darabszáma.
- Indokolatlanul szaporodnak fájlok a számítógépen, lecsökkentve a merevlemezen a szabad helyet.
- Lassul a gép működése, mert a vírus foglalja a memóriába a helyet.

31. Mit jelent a fájlok „megtisztításának” fogalma!

A fájlok vírusmentesítését (víruskeresést) jelenti.

32. Milyen előnyei vannak a víruskezelő szoftver használatának?

A számítógép működési biztonságát fokozzuk ezzel, csökkentjük a vírusokból eredő károsodások lehetőségét.

33. Miért szükséges a víruskereső rendszer frissítése?

Egyre újabb vírusok jelennek meg, és a védekezés miatt fontos az antivírus programok frissítése. Az újabb vírusokat csak akkor fogja megtalálni a víruskereső program, ha frissítjük. A frissítéssel frissül a vírusleíró adatbázis (vírusok nyilvántartása) is, de maga a víruskereső program működése is a javítások letöltésével.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Keresse meg a súgóban a vírus fogalmát (meghatározását), majd tegye a kedvencek közé. Utána másolja be egy szöveges dokumentumba és mentse el a saját mappájába Vírus néven!

Keressen vírusirtó programokat, víruspajzsot az Interneten!

Ha nincs a számítógépén, telepítsen vírusirtót a gépére!

Futtasson víruskeresést a gépén!

Ellenőriztesse le a vírusirtóval csak a saját mappáját, vagy egy számítógépes adathordozót!

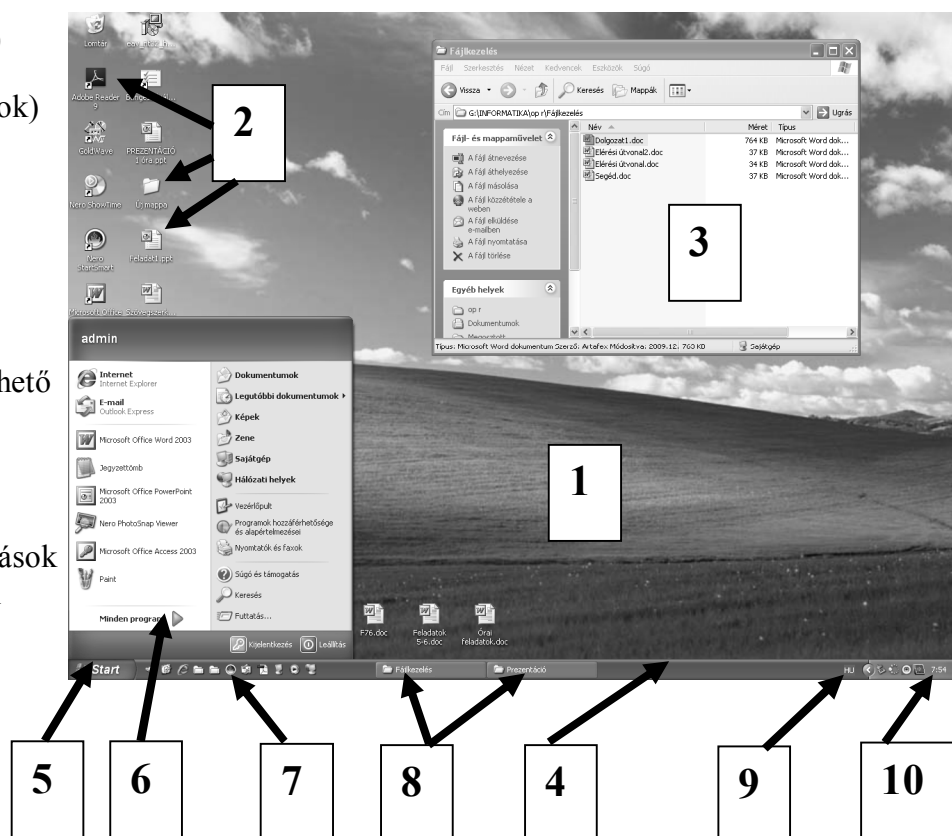
A víruskeresési napló tartalmát másolja egy ellenőrzés nevű szöveges fájlba!

Asztal és beállításai:

- Az operációs rendszer betöltődésekor az asztal jelenik meg.
- Az asztal a képernyő azon területe, amelyen az ablakok, ikonok, menük és párbeszédpanelek megjelennek.
- Az asztalon csak parancsikontokat célszerű tárolni, mappákat, programokat nem. A parancsikont, csak rámutat a mappára, fájlra (pl. a programot nyitó fájlra). A parancsikont nem maga a fájl, nem a mappa, nem a program. Ha kitöröljük, nem távolítjuk el a programot, vagy a mappát. A parancsikont bal sarkában egy nyíl található.
- Minden felhasználónak külön asztala és külön felhasználói mappája van a számítógépen.
- Az asztal mintázata, megjelenése megváltoztatható.
- Az asztalon ablakokban jelennek meg a megnyitott programok, mappák. Egyszerre több ablak is meg lehet nyitva. A megnyitott programok, mappák neve, megjelenik a tálcán is. Az aktív, - amit használunk - sötétebb színnel és benyomódva. Az ablakok mozgathatók, átméretezhetőek, lehelyezhetőek a tálcára és bezárhatók a használat végén.
- Az asztal alsó része a tálcá, amely lehetővé teszi:
 - az ablakok kezelését,
 - a leggyakrabban használt programok elérését. Ez a tálcá gyorsindítás része. (Az itt lévő ikonokra csak egyet kell kattintani a megnyitáshoz.)
 - információkat is tartalmaz pl. nyelv, idő stb.
- Az asztalon megjelenik a lomtár is, amibe a törölt fájlok, mappák kerülnek. A lomtárból egyszerűen visszaállíthatók a törölt elemek. A lomtárból is törölt elemek csak speciális programok segítségével állíthatók vissza több, kevesebb sikerrel.
- A tálcát és a startmenüt beállíthatjuk, személyre szabhatjuk: Start menü. => Vezérlőpult. => Tálcá és startmenü.

Az asztal részei:

1. Asztal (háttérképpel)
2. Ikonok (parancsikontok)
3. Megnyitott ablak
4. Tálcá
5. Start menü
6. A számítógépen elérhető összes program
7. Gyorsindítás
8. Megnyitott alkalmazások (programok) a tálcán
9. Nyelv
10. Órá



34. Soroljon fel három ikont, ami általában az asztalon található!

Lomtár, Sajtógép, Internet Explorer

35. Soroljon fel öt, általánosan ismert parancsikont!

Sajtógép, Internet Explorer, Dokumentumok, Hálózati helyek, Lomtár.

36. Hogyan lehet az asztalon lévő ikonokat rendezni?

Jobb kattintás az asztalon. => Lebegő menüben: ikonrendezés szempontjai, és itt kiválasztjuk, ami szerint szeretnénk a rendezést. Ez lehet: név, méret, típus, módosítva stb.

37. Hogyan lehet az asztalon lévő mappát megnyitni?

A./- Bal kattintás kétszer a mappán.

B./- Jobb kattintás egyszer a mappára. => Lebegő menü: megnyitás pontját kell választani.

38. Hogyan lehet új parancsikont létrehozni az asztalon?

A./- Jobb kattintás az asztalon. => Lebegő menüben: új> parancsikon menüpontra kell kattintani. =>

A megnyíló ablakban ki kell tallózni azt, aminek a parancsikonját szeretnénk az asztalra tenni. =>

Tovább gombra kattintva megadhatjuk, mi legyen a neve. => Befejezés gomb.

B./- Kitallózzuk azt, aminek a parancsikonját el akarjuk készíteni az asztalon. => Jobb kattintás rajta. => Lebegő menü: küldés,> asztal (parancsikon létrehozása) pontját kell választani.

39. Hogyan egy parancsikont az asztralról a tálcára helyezni?

Jobb kattintás a tálcán. => A lebegő menü: eszköztárak> gyorsindításra kell kattintani, hogy egy pipa jel legyen mellette. (Gyorsindítás bekapcsolása.) => A gyorsindítás elérhető lesz a tálca bal oldalán. => A parancsikont ide kell lehúzni az egerrel, majd a tálca felett elengedni. Az ikon ott marad.

40. Hogyan lehet egy új alkalmazást felvenni a menübe?

A./- Jobb kattintás a start menü feliratán. => Lebegő menüben: megnyitás megfelelő felhasználóját kell kiválasztani. (Vagy all User = összes felhasználó.) => Megnyílik a start menü mappája, ahova el kell készíteni az alkalmazás parancsikonját.

B./- Kitallózzuk azt a programindító fájlt, amit a menübe fel akarunk vetetni. => Jobb kattintás rajta. => Lebegő menü: rögzítés a start menün pontját kell választani.

41. Hogyan lehet a lomtárba helyezni fájlokat, vagy mappákat?

A./- Ki kell jelölni egy kattintással a törlendőt. => Billentyűzet delete gombjának megnyomása.

B./- A törlendőre kell kattintani egyszer az eger jobb gombjával. => Lebegő menü: törlés pontját kell választani.

42. Hogyan lehet a lomtárat, kukát kiüríteni?

A./- Meg kell nyitni a lomtárat. => Fájlmenü, lomtár ürítése.

B./- Meg kell nyitni a lomtárat. => Jobb kattintás a munkaterületen. => Lebegő menü: lomtár ürítése pontját kell választani.

C./- Jobb kattintás egyszer a lomtárra. => Lebegő menü: lomtár ürítése pontját kell választani. Stb.

43. Hogyan lehet visszaállítani fájlokat, vagy mappákat a lomtárból?

A./- Meg kell nyitni a lomtárat. => A visszaállítandó fájlt ki kell jelölni. => Jobb kattintás rajta. => Lebegő menü: visszaállítás pontját kell választani.

44. Hogyan lehet visszaállítani a törölt lomtárat?

Jobb kattintás a tálcán lévő start gombra. => Majd egy bal kattintás az intézőre a lebegőmenüben.

=> A mapparendszerben meg kell keresni a lomtár ikont (egy szinten van a sajátgéppel, a hálózati helyekkel). => Ki kell jelölni és át kell másolni az asztalra. (Beilleszteni lehet parancsikonként is.)

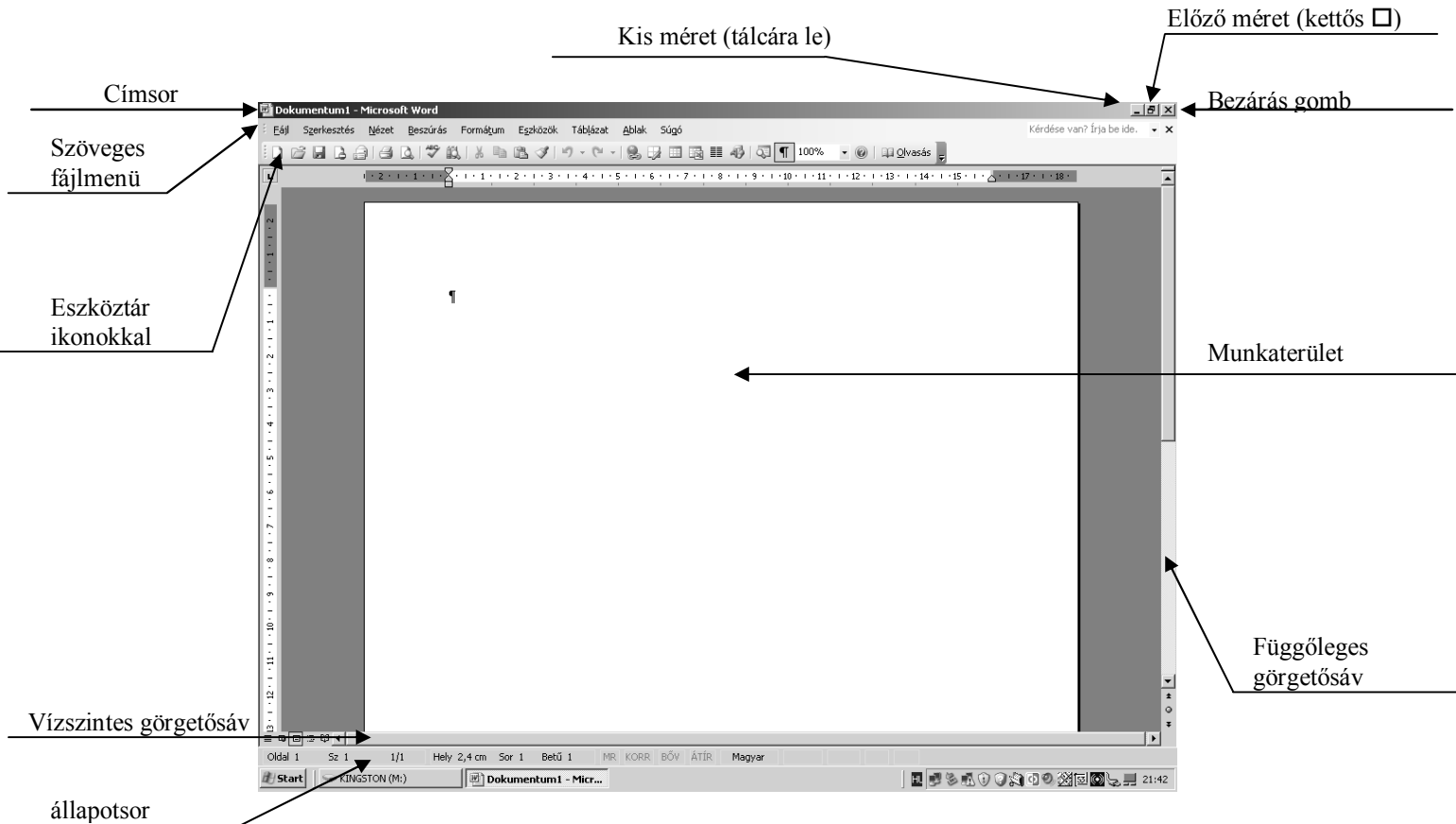
45. Hogyan lehet a lomtár tulajdonságait, pl. méretét megváltoztatni?

Jobb kattintás egyszer a lomtárra. => Lebegő menü: tulajdonság pontját kell választani. => Csúsza segítségével beállítható a méret.

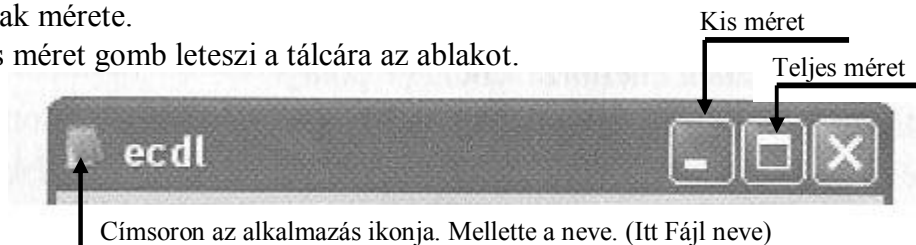
Itt még különféle beállításokra van lehetőség. Pl. Törölt fájlok ne kerüljenek a lomtárba. Törlés jóváhagyás megjelenítése. Lemez meghajtókon a lomtár azonosan, vagy különbözően legyen-e beállítva.

Ablak, ablakműveletek:

- Az asztalon ablakokban jelennek meg a megnyitott programok, mappák. Egyszerre több ablak is meg lehet nyitva. A megnyitott programok, mappák neve, megjelenik a tálcán is. Az aktív ablak, - amit használunk - sötétebb színnel és benyomódva jelenik meg. Az ablakok mozgathatók, átméretezhetőek, helyezhetők a tálcára és bezárhatók a használat végén.
- A Windows ablaktípusai:
 - program
 - párbeszéd
 - dokumentum
 - hibaüzenet



- A teljes méret gomb teljes képernyős módra állítja az ablakot. Teljes képernyőn nem méretezhető át az ablak.
- Előző méret gomb kilépteti a teljes képernyős módból az ablakot. Ekkor átméretezhető az ablak, az ablakkeret húzásával vízszintesen, vagy függőlegesen. A saroknál húzva méretarányosan változtatható az ablak mérete.
- Kis méret gomb leteszi a tálcára az ablakot.



46. Hogyan lehet a megnyitott ablakok között váltani?

A./- Alt+Tab billentyűkombinációval meghívjuk a váltáshoz szükséges menüt. => A tabulátort leütve rátesszük a kijelölést a használni kívánt jelre (amire váltani szeretnénk). => A billentyűket felengedve a kívánt program jelenik meg az asztalon.

B./- A tálcán sorakozó megnyitott ablakok közül a használni kívántra kell kattintani egyszer az egér bal billentyűjével.

47. Hogyan lehet az ablakot mozgatni?

Ha nem a teljes képernyőt foglalja el az ablak, akkor a címsorán keresztül lehet mozgatni.

=> Bal kattintás az ablak címsorára és az egér gombját lenyomva tartjuk. => Húzzuk az egérrel az ablakot a kívánt helyre, és eresszük el a gombot!

48. Hogyan méretezhető át az ablak?

Ha nem a teljes képernyőt foglalja el az ablak, akkor átméretezhető, módosítható a nagysága.

=> Az egeret a vízszintes, vagy a függőleges ablakkeret fölé kell vinni, ahol megváltozik az egérmutató kettősvégű nyílra. Az egér bal gombját ekkor lenyomva tartva, húzással átméretezhető az ablak.

A saroknál húzva méretarányosan változtatható az ablak mérete.

49. Soroljon fel hármat az ablak különböző részeinek megnevezéseiből!

Címsor, menüsor, eszköztár, állapotsor, gördítő sávok stb.

50. Hogyan kicsinyíthető le egy ablak?

A címsor jobb felső sarkán található, előző méret nevű ablakméretező gombra kattintva.

51. Hogyan tud átállítani egy ablakot teljes méretűvé?

Az ablak címsorának, a jobb felső sarkában lévő teljes méret gombra kattintva.

52. Hogyan lehet bezárni egy ablakot?

A címsorban lévő, ablak bezárás gombjára kattintva.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Mik az asztal részei?

Mik az ablak részei?

Végezze el a kérdésekben lévő műveleteket!

Készítsen parancsikont az asztalra!

Rendezze az asztalon lévő ikonokat név szerint, majd méret szerint!

Hozzon létre mappákat, fájlokat. Helyezze őket a lomtárba, állítsa vissza, majd törölje véglegesen!

A gyorsindítás eszköztárba helyezze be a szövegszerkesztő ikonját!

Nyisson meg több alkalmazást! Pl. Jegyzetomb, számológép, Paint. Váltson az alkalmazások között! Helyezze őket a tálcára! Méretezze át az ablakaikat úgy, hogy mind a három egymás mellett látszódjon az asztalon!

Vegyén fel egy új alkalmazást a programok közé!

Fájlok, fájlműveletek:

- A számítógépes adatainkat fájlokba mentjük el. Csak az elmentett fájlokat tudjuk újra megnyitni. Ehhez tudnunk kell a fájl nevét és a helyét (elérési útvonalat, mappa nevét).
- A fájlnev felépítése: név.kiterjesztés.
A felhasználó az általa létrehozott fájlokat elnevezheti.
A név után pont választja el a kiterjesztést. A kiterjesztés megmutatja a fájl típusát. A fájl típus megadja, hogy mely programmal (például Microsoft Word) kell megnyitni a fájlt. A .txt vagy .log kiterjesztésű fájlok például szöveges dokumentumok, és bármely szövegszerkesztővel megnyithatók.
A fájl átnevezésekor a pontot, és a kiterjesztést is be kell írjuk, különben a fájlunk használhatatlanná válik.

- A számítógép beállítható, hogy a kiterjesztéseket láthassuk, vagy elrejtessük.
- A mappa nézet menüjének segítségével beállíthatjuk, hogyan jelenjenek meg a fájlok. Pl. Miniatűrök, lista, stb.
- A fájlokat lehet titkosítani, rejtetté tenni. Lehet csak olvashatóvá tenni (írásvédetté), hogy a tartalmukat ne írassák át.
- Fájlok méretét a tömörítéssel csökkenthetjük és több fájtot össze tudunk csomagolni.
- Fájljainkat megoszthatjuk másokkal a hálózaton keresztül

53. Miért fontos a fájlok kiterjesztésének megtartása az átnevezésük során?

Azért, hogy az operációs rendszer továbbra is felismerje a fájl formátumát, és használható maradjon a fájl.

54. Mi történik a törölt fájlokkal?

Ha a merevlemezen hajtjuk végre a törlést; eltűnnek a helyükről és a lomtárba kerülnek, ahonnan visszaállíthatók vagy „véglegesen” törölhetők. Eltűntethetők a lomtárból is.

Ha a cserélhető adathordozókról töröljük, amelyeknek nincs lomtára, akkor egyből törlődnek, és csak speciális programmal állíthatók vissza.

55. Milyen fájlok és mikor kerülnek a lomtárba?

A törölt fájlok kerülnek a lomtárba, ha kitöröltük őket.

Shift+ delete billentyű kombináció használata esetén egyből a számítógépről törlődnek, tehát nem kerülnek a lomtárba. (A cserélhető adathordozókon, általában nincs lomtár, onnan is egyből törlődnek.)

56. Hogyan tudná visszaállítani a hordozható adattárolóról törölt fájlokat (pendrive, CD-RW DVD-RW)?

A cserélhető adattárolókon nincs lomtár (kivéve a nagyméretű pendrive-t) ezért a törölt fájlok egyből törlődnek. Ha nem írunk a hordozható adattárolókra újabb adatot, akkor az adat visszaállításra alkalmas programokkal visszanyerhetjük azokat teljes egészében. Ilyen program pl. Recuva, CCleaner, Pandora.

57. Mi a célja egy mappa, vagy fájl megosztásának?

- A mappa vagy fájl más felhasználó számára is elérhetővé válik, más is használhatja hálózaton keresztül.

Központi adatszolgáltatóként is működhet, ilyenkor nem kell ugyanazt több helyen tárolni. Egy helyen lehet elvégezni az adatok frissítését, így mindenki, akinek szüksége van rá, ugyanazt láthatja. Pl., menetrend stb.

- Az Internetre feltöltött fájlok nagy részét is azzal a céllal hozták létre, hogy nyilvánosak legyenek, sok ember érje el, megosszák azokat.

58. Hogyan lehet a fájlokat megosztani?

Egyszerű megosztás:

- Ha a fájlt meg akarjuk osztani a hálózaton át kell helyezni a gépen a megosztott dokumentumok közé, vagy egy megosztott mappába. Azonban a hálózatot úgy kell beállítani, hogy a gépen a fájl és nyomtatómegosztás engedélyezve legyen – ez rendszergazdai feladat.

Felhasználói jogokkal történő megosztás (bonyolultabb-csak rendszergazda):

- Jogosultságok hozzárendelésével is megoszthatunk egy fájlt, ilyenkor pontosan megadható ki és milyen jogokkal férhet hozzá a fájlhoz. (Pl. olvasási, módosítási, stb.)

59. Hogyan jeleníthető meg a legutóbb használt fájlok listája az ön által használt számítógépen?

Start menü. => Vezérlőpult. => Tálca és Start menü. => Start menü fülön testre szabás gombra kattintani. => Start menü testre szabásán a Speciális fül kiválasztása. => A legutóbb használt dokumentumok listázása jelölő négyzet bepipálása. (Ha a listát ki szeretnénk üríteni, mellette ott az erre szolgáló parancsgomb.) => A startmenüben megtalálható a legutóbbi dokumentumok listája.

60. Hogyan tudja rejtetté tenni a fájlt?

Jobb kattintás a fájlra, amit rejtetté kívánunk tenni. => Lebegő menü: tulajdonságok kiválasztása. => A fájl tulajdonság lapjának általános fülén be kell pipálni a rejtett jelölést. => Alkalmazni kell, le kell okézni.

A rejtetté vált fájl a beállítástól függően láthatatlanná válik, vagy elhalványul. Elrejtteni rendszerfájlokat szokták, ezáltal elkerülhető a véletlen törlésük, ha láthatatlanná váltak.

61. Hogyan tud írásvédetté (csak olvashatóvá) tenni egy fájlt?

Jobb kattintás a fájlra. => Lebegő menü: tulajdonságok kiválasztása. => A fájl tulajdonság lapjának általános fülén be kell pipálni az írásvédett jelölést. => Alkalmazni kell, le kell okézni.

Az írásvédett fájlt csak olvasásra lehet megnyitni, a tartalma nem módosítható, nem lehet átírni.

62. Hogyan tudja beállítani, a gépén, hogy a fájlok kiterjesztése ne jelenjen meg?

Start menü. => Vezérlőpult. => Mappa beállításai. => Nézet lap. => Ismert fájltypusok kiterjesztésének elrejtése mellett pipa kell legyen! => Ekkor nem jelennek meg a gépen a fájlok kiterjesztései.

(Ha nincs pipa, a kiterjesztések láthatók.)

63. Hogyan tudja beállítani, a gépén, hogy a rejtett fájlok ne jelenjenek meg?

Start menü. => Vezérlőpult. => Mappa beállításai. => Nézet lap. => Rejtett fájlok és mappák elrejtése mellett jelölés kell legyen! => Ekkor nem jelennek meg a gépen a rejtett fájlok.

(Ha a megjelenítés be van jelölve, a rejtett fájlok halványan láthatóak.)

64. Mit jelent a veszteséges tömörítés?

A veszteséges tömörítés során adatot veszítünk, de az élvezeti értéke nem csökken, mert az emberi érzékszervek nem észlelik a változást.

Pl. a kép nemcsak a méretéből, de részletgazdagságából is veszít (csökken a minőség), azonban az emberi szem nem veszi észre, nem érzékeli a különbséget. Gyakran alkalmazzák kép, zene, video esetén.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Állítsa be a gépét, hogy a kiterjesztések láthatóak legyenek, és a rejtett fájlok is jelenjenek meg! Hozzon létre saját mappát! Másoljon bele különféle kiterjesztésű fájlokat, majd nevezze át őket! (Szöveges és kép fájlokat!)

Tegye az egyik szöveges fájlt csak olvashatóvá, egy másik fájlt rejtetté!

Állítsa be a gépét úgy, hogy a rejtett fájlok ne jelenjenek meg!

Törölje ki az előzőleg rejtetté tett fájlt!

A csak olvasható fájlt nyissa meg, és írja bele a nevét az első sorba, majd mentse el a módosításokat a saját mappájába! (A nevet át kell írni, csak így menthető el. => Két fájl lesz. Az eredeti módosítatlanul, a mentés másként után a másik, ami tartalmazza a módosításokat.)

Tömörítse össze az előző fájlokat tömör néven! Hozzon létre a mappájába egy almappát, mentés néven és másolja ide a tömörített fájlokat, majd csomagolja ki!

Mappák, mappaműveletek:

- Programok és fájlok tároló helye a grafikus felhasználói felületen. A képernyőn iratmappát ábrázoló kép (ikon) jelöli. A mappa a programok és dokumentumok rendszerezésére szolgál a lemezen. Tartalmazhat fájlokat és almappákat.
- A mappák rendszerét mappaszerkezetnek, könyvtárnak, fának, vagy gráfnak is szokták nevezni.
- A mappák típusai:
 - fő mappa (szülő könyvtár) az elsődlegesen létrehozott mappa.
 - almappa (gyerek könyvtár) a másodlagosan létrehozott mappa. Létrehozásához be kell lépni a szülőkönyvtárba, a főmappába.

- A felhasználó az általa létrehozott mappákat elnevezheti. Mappanévnek célszerű beszélő nevet választani = utaljon a tartalmára. Egy mappa nem tartalmazhat két ugyanolyan nevű mappát.
- A mappa nézet menüjének segítségével beállíthatjuk, hogyan jelenjen meg a mappa tartalma. Pl. Miniatűrök, lista, stb.
- Mappákat a felhasználó:
 - létrehozhatja
 - elnevezheti és átnevezheti
 - kijelölheti
 - lemásolhatja – ekkor az eredeti név mellett megjelenik a másolat szó a névben.
 - áthelyezheti
 - törölheti – lomtárba helyezheti, vagy végleg eltávolíthatja a számítógépről.
 - egyénre szabhatja: megváltoztathatja a mappa képét, a mappára képet helyezhet. Megoszthatja másokkal a hálózaton keresztül, elrejtetheti, védetté teheti. Hozzáférési jogot biztosíthat felhasználó csoportok számára.
 - archiválhat – biztonsági másolatot készíthet.
 - A mappák méretét a tömörítéssel csökkentheti és több mappát is összecsomagolhat.

65. Hogyan hoz létre új mappát?

Ki kell tallózni a helyet, ahol létre akarjuk hozni. => Jobb kattintás egérrel a mappába. => Lebegő menü: új, mappa menüpont kiválasztása. => Mappa megjelenik. => El lehet nevezni.

66. Hogyan másol le egy mappát?

Jobb kattintás egérrel a másolandó mappán. => Lebegő menü: másolás menüpont kiválasztása. => A másolandó helyének kiválasztása. => Jobb kattintás egérrel a mappába. => Lebegő menü: beillesztés menüpont kiválasztása. => Mappa megjelenik. => El lehet nevezni.

67. Hogyan helyez át egy mappát?

Rákattintunk egérrel és áthúzzuk a másik mappába!

68. Hogyan nevez át egy mappát?

Rákattintunk jobb egér gombbal. => Lebegő menü: átnevezés kiválasztása. => Be kell írni az új nevet.

69. Hogyan tud írásvédetté (csak olvashatóvá) tenni egy mappát?

Jobb kattintás a mappára. => Lebegő menü: tulajdonságok kiválasztása. => A mappa tulajdonság lapjának általános fülén be kell pipálni az írásvédett jelölést. => Be kell állítani a megnyíló ablakban, hogy csak a kiválasztott mappára alkalmazzuk, vagy az összes többi benne lévő fájlokra almappákra is érvényes legyen. => Alkalmazni kell, le kell okézni.

70. Hogyan változtatja meg egy mappa ikonját?

Jobb klikk a mappán, tulajdonságok kiválasztása. => Mappa tulajdonságlapján a testre szabás fül kiválasztása. => Azon az ikoncsere gombra kattintani, majd kiválasztani a kívánt ikont. => Ok

71. Hogyan lehet kijelölni nem egymás melletti mappákat vagy fájlokat?

Az első állományt egy bal kattintással ki kell jelölni, majd ezután a Ctrl gomb állandó nyomva tartása mellett a szükséges mappára vagy fájlra 1 kattintás.

72. Hogyan lehet egymás melletti mappákat vagy fájlokat kijelölni?

- A csoportos kijelölésre az első állományt egy bal kattintással ki kell jelölni. => A Shift billentyűt le kell nyomni, és úgy tartani. => A kijelölendő listájában az utolsóra kell kattintani. => Kijelölődött az összefüggő terület. (Shift fel.)
- Az egér húzásával úgy, hogy az első kijelölendő fájl mellett lenyomjuk az egér bal billentyűjét és lenyomva tartás mellett ráhúzzuk az első fájlra, majd továbbhúzzuk az utolsóig.

73. Hogyan lehet fájlokat vagy mappákat a Lomtárba helyezni?

Ha törölünk egy fájlt, vagy mappát akkor az alapértelmezésben a Lomtárba kerül. Az adott fájlra vagy mappára jobb klikk, majd itt a törlést választjuk.

74. Írja le a tömörítés fogalmát!

A tömörítés az állományok méretének kisebbítését jelenti. Ez úgy lehetséges, hogy az adatok többnyire nem a lehető legtömörebb formában tárolódnak.

Az adattömörítés célja az adatok feldolgozása oly módon, hogy azok minél kevesebb helyet foglaljanak, és ezáltal gyorsabban lehessen őket továbbítani.

75. Mit jelent a veszteséges tömörítés?

A veszteséges tömörítés során adatot veszítünk, amikor a fájl, vagy mappa méretét csökkentjük. Azonban az élvezeti értéke nem csökken a fájlra, mert az emberi érzékszervek nem érzékelik a változást.

Pl. a képfájl nemcsak a fájl méretéből, de részletgazdagságából is veszít (kevesebb az árnyalat), azonban az emberi szem nem veszi észre, nem érzékeli a különbséget. Gyakran alkalmazzák kép, zene, video esetén.

76. Mit jelent a veszteségmentes tömörítés?

Veszteségmentes tömörítésnél a tömörített adatból később egy fordított eljárással pontosan visszanyerhető az eredeti adat. Az olyan adatoknál, mint a szöveges dokumentumok (néhány esettől eltekintve), követelmény a veszteségmentes tömörítés, hiszen akár egyetlen bit változás is megváltoztathatja a szöveg jelentését.

77. Mi a célja egy mappa, vagy fájl megosztásának?

A mappa vagy fájl más felhasználó számára is elérhetővé válik, ő is használhatja. Központi adat-szolgáltatónak is működhet, ilyenkor nem kell ugyanazt több helyen tárolni. Egy helyen lehet elvégezni az adatok frissítését, így mindenki, akinek szüksége van rá, ugyanazt láthatja. Pl. menetrend, napi program stb.

A helyi hálózatok megosztott fájljainak, mappáinak a célja, hogy több felhasználó érje el.

Az Internetre feltöltött fájlok nagy részét is azzal a céllal hozták létre, hogy nyilvánosak legyenek, sok ember érje el.

78. Hogyan osztana meg egy mappát korlátozás nélkül minden felhasználó számára?

- A./ Jobb klikk a mappán, tulajdonságok kiválasztása. => Mappa tulajdonságlapján a megosztás fül kiválasztása. => Azon a jelölő négyzet bepipálása: megosztás a hálózaton, és a többi felhasználó is módosíthatja a fájljaimat engedélyezése. => Ok.

- B./ A mappát át kell húzni a megosztott dokumentumok mappába.

Mind a két esetben azonban, a hálózat beállításakor a számítógépen engedélyezni kell a fájl és nyomtatómegosztást. A leírt művelet csak akkor lesz értelmezhető, akkor lesz elérhető a megosztott mappa.

79. Hogyan szüntetné meg egy mappa megosztását?

Meg kell keresni a megosztott mappát.

Ha a megosztott mappában van, át kell onnan helyezni.

Ha nem a megosztott mappában van. => Jobb klikk a mappára, ott a tulajdonságok kiválasztása =>

Mappa tulajdonságlapján a megosztás fül kiválasztása. => A jelölő négyzetből kivenni a pipát: a többi felhasználó is módosíthatja a fájljaimat szöveg mellől, és a megosztás a hálózaton szöveg mellől. => Ok.

80. Hogyan oldaná meg, hogy egy megosztott mappához más felhasználó ne férhessen hozzá?

(A mappát jelszavas védelemmel kellene ellátni, azonban a Windows XP nem teszi lehetővé a megosztott mappákhoz történő hozzáférést korlátozó jelszó beállításával.)

Az azonos hálózaton lévő egyedi felhasználók, és felhasználói csoportok engedélyeket kaphatnak, amelyek lehetővé teszik a megosztott mappákhoz történő hozzáférést, illetve korlátozást.

Ennek módja: Jobb klikk a mappára, ott a biztonság lap kiválasztása. => A lapon kiválasztható, hogy melyik felhasználó csoport, milyen engedélyt kapjon a mappához.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Keresse meg a súgóban a mappa meghatározását! Másolja egy fájlba és mentse el a saját mappájába! Hozza létre az alábbi mappaszerkezetet!

VÁLASZ

SZÖVEG

ADATOK

KÉPEK

FOTÓ

Másoljon mappákat és fájlokat az újonnan létrehozott mappákba!

Nevezzen át mappát és fájlt!

Jelölje ki egy mappa összes állományát!

Minden második állományt jelölje ki az egyik mappába, és másolja egy másik tetszőleges mappába!

Tegye védetté az egyik mappát, és cserélje ki az ikonját!

Egy másik mappát osszon meg!

Helyezzen fájlokat, mappákat a lomtárba!

Keresse meg az Interneten a WinRaR archiváló (tömörítő) programot és telepítse fel a gépére!

Tömörítsen össze fájlokat tömör néven! Hozzon létre a mappájába egy almappát, mentés néven és másolja ide a tömörített fájlokat, majd csomagolja ki!

Archiválja a saját mappáját!

Digitális adattárolás:

- Számítógépes adatainkat, állományainkat (fájljainkat, mappáinkat) digitális formában tároljuk adattárolókon.
- Az adattárolók a tárolás módja szerint lehetnek:
 - mágneses pl. merevlemez, flopi
 - optikai pl. cd, dvd
 - flash memória (nem felejtő – megmaradó memória) pl. pendrive, memóriakártyák.
- Adattárolás célja:
 - adatokhoz később is hozzáférhessünk
 - archiválással biztonsági másolat készítése, hogy adatvesztés esetén is (pl. sérülés, hiba, vírustámadás) megmaradjanak a számítógépes adataink.
- A számítógépben lévő, és ahhoz csatlakoztatott összes adattároló a Sajátgépben elérhető. Ott megtekinthető a tartalmuk.
- A számítógépes adathordozókra rámásolhatjuk a mappákat, fájlokat. A kijelölt állományra, vagy állományokra kattintva jobb egérgombbal, a lebegő menüből kiválaszthatjuk a küldés parancsot, ott pedig az adathordozót, amire rá akarjuk tenni.
- Cd-re, Dvd-re íráshoz használhatunk Internetről letölthető ingyenes programokat. Pl. **InfraRecorder**.

81. Soroljon fel három eszközt, melyet az operációs rendszer a fájlok és a mappák tárolására használ!

Merevlemez (vincseszter), hajlékonylemez (flopi), CD, DVD, pendrive stb.

82. Miért fontos biztonsági másolatot készíteni a fájlokról a hordozható adattároló eszközökre?

Egy váratlan adatvesztés (pl. vírustámadás) után könnyebben folytatható a számítógépes munka. A mentésből helyreállíthatóak az állományok.

83. Hogyan törölné egy hordozható adattár (pendrive, CD-RW DVD-RW) LEVELEK nevű mappáját?

- Meg kell nyitni az adathordozót. => Meg kell kerestetni a levelek nevű mappát. => Ki kell jelölni, majd delete gombot nyomni a billentyűzeten.
- Meg kell nyitni az adathordozót. => Meg kell kerestetni a levelek nevű mappát. => Jobb klikk a fájlra és törlés parancsot választani a listából.

84. Mi az előnye a hálózati, online adattárolásnak?

A mappa vagy fájl más felhasználó számára is elérhetővé válik, más is használhatja. Központi adat-szolgáltatóként működik, ilyenkor nem kell ugyanazt több helyen tárolni. Egy helyen lehet elvégezni az adatok frissítését, (aktualizálását) így mindenki, akinek szüksége van rá, ugyanazt láthatja.

FELADATOK, KÉRDÉSEK:

Töltse le és telepítse a számítógépére az InfraRecorder nevű cd, dvd író programot!
Készítsen biztonsági másolatot fontos fájljairól hordozható digitális adattárolóra!

85. Hogyan kell kikapcsolni munkája befejeztével az ön által használt számítógépet? Kérjük, a tevékenység lépéseit felsorolásszerűen írja le a lapra! *Ez eltérhet az Ön által használt számítógépen az itt leírtaktól. A vizsgán a gépen lévőt kell leírni*

Start menü gombja. => Leállítás gomb. (Kikapcsolás). => Windows leállítása ablak legördülő menüjéből kiválasztani a kikapcsolás (Leállítás) utasítást. => Ok